

Công cuộc truyền giáo nơi những người Pygmy Bayaka

Cha Michele cùng với một số giáo dân.

Lm. Michele Farina là một linh mục Fidei Donum người Ý. Các linh mục Fidei Donum là những linh mục triều đã chọn hoạt động truyền giáo ở nước ngoài. Sau 8 năm hoạt động truyền giáo ở Cuba, năm vừa rồi Cha Michele đã chuyển đến Trung Phi và trong suốt năm qua, ngài đã phục vụ giữa những người Pygmy Bayaka sinh sống tại giáo điểm truyền giáo Monasao, thuộc Giáo phận Công giáo Berberati. Gần bó chặt chẽ với các tín hữu của mình, ngài là một nhân chứng đặc biệt cho cả hai mặt

“sáng và tối” của đời sống người dân địa phương.

Khi nói về thời điểm cuối mùa khô, “thời điểm lý tưởng để săn bắt”, ngài cho biết: “Người Bayaka biết rõ tất cả các mùa và họ biết rừng có thể cung cấp cho họ những gì vào mọi thời điểm trong năm.” Ngoài thú săn – bắt được bằng cách giăng lưới, gài bẫy và dùng giáo nhọn – vào thời điểm đó rừng còn cung cấp các loại mối “ngon”. Người ta nấu mối với một loại nước sốt đặc biệt và ăn kèm với khoai mì và dứa.

Sau tám năm hoạt động mục vụ ở Cuba, Cha Michele quyết định chuyển đến Châu Phi và cộng tác với các nhà truyền giáo thuộc Hiệp hội Truyền giáo Châu Phi (SMA) để phục vụ cho người Bakaya, một bộ tộc người Pygmy, sống rải rác tại một số quốc gia Châu Phi. Vị linh mục thừa sai nhấn mạnh: “Người Bayaka tạo thành một nhóm dân tộc tuy ít về số lượng nhưng rất quan trọng. Không chỉ đối với đất nước này, mà còn đối với cả toàn bộ khu vực miền trung Châu Phi.”

Chỉ mới hai mươi năm trước đây, nhờ sự giúp đỡ vô giá của các nhà truyền giáo địa phương, người Pygmy Bayaka đã giành được quyền bầu cử hợp pháp; và bằng cách bỏ lá phiếu vào thùng phiếu, “lần đầu tiên họ đã làm cho tiếng nói của họ được lắng nghe ở đất nước của họ.” Nhưng, rõ ràng là thách thức trong việc giúp bảo tồn nền văn hóa của người Pygmy và nuôi dưỡng đức tin Kitô giáo của họ không thể đạt được bằng những tuyên bố trừu tượng hay bằng việc bầu cử các đại diện, mà được thể hiện trong những công việc những hoạt động biểu hiện và chiêm trồn đời sống truyền giáo hằng ngày.

Học trong rừng.

Ở Monasao, chẳng hạn, nhiều hoạt động của giáo xứ được thực hiện thông qua các nhóm cầu nguyện, đặc biệt là thanh niên và trẻ em, những người chuẩn bị lãnh nhận các bí tích. Điều quan trọng cơ bản là sự hiện diện của các giáo lý viên, những người giúp liên lạc với các thành viên trong cộng đồng và công việc của họ bổ sung cho công việc của các linh mục, “những người không thể lúc nào cũng có mặt”. Sứ mạng của các linh mục SMA trong khu vực không chỉ ở Monasao – nơi Cha Michele phục vụ cùng với linh mục đồng môn Davide Camorani – mà còn bao gồm bốn giáo xứ khác nữa.

Ban phước lành cho trẻ em.

Được khởi xướng cách đây 48 năm, nhờ nỗ lực của nhà truyền giáo người Pháp René Ripoché, giáo điểm truyền giáo Bayaka tồn tại khi một nhóm người Pygmy quyết định thực hiện chuyển từ cuộc sống bán du mục trong rừng sang cuộc sống ít di chuyển hơn trong bản làng. Monasao được chọn vì ở đó có nguồn nước. Theo thời gian, cả ngôi làng và giáo điểm truyền giáo đều phát triển và các nhà truyền giáo mới đã đến.

Ngày nay, Monasao có 6.000 cư dân, một nửa trong số họ là người Pygmy Bayaka. Công việc tông đồ của các nhà truyền giáo cũng được chuyển thành các dự án xã hội vì lợi ích của tất cả mọi người. Các linh mục quản lý một trường học dành cho trẻ em Pygmy, từ 6 đến 8 tuổi, chủ yếu nhằm tạo điều kiện thuận lợi để các em có thể vào học ở trường công trong tương lai. Bốn giáo viên và bốn đầu bếp làm việc ở đó, tất cả đều là người Pygmy. Một dự án khác là trung tâm y tế, nơi mỗi ngày có hàng chục người từ các bản làng khác nhau đến điều trị.

Sự chung sống của người Pygmy và các nhóm dân tộc Trung Phi khác, mặc dù không xung đột, nhưng không hề thân thiện. Quen với cuộc sống nghèo khó, người Pygmy vẫn rất khiêm

Các chuyến thám hiểm truyền giáo!

tôn và phục tùng, “không quen sống trong xã hội, và chỉ tuân theo những nguyên tắc của chính mình”. Vì lý do này, và thật không may, họ thường bị lừa gạt, bị lạm dụng và bị đối xử như những lao động rẻ mạt.

Lm. Michele Farina chắc hẳn sẽ rất vui nếu được cùng với một vài bạn trẻ người Bayaka đến tham dự Đại hội Giới trẻ Thế giới vào tháng 8 năm ngoái, nhưng điều đó đã không thể thực hiện được: “Đi ra nước ngoài là một điều gì đó mà

không may vẫn nằm ngoài khả năng tài chính của phần lớn người dân Trung Phi; và trong trường hợp của người Pygmy, đây thậm chí còn là một thực tế chua xót hơn.”

Tuy nhiên, trong chuyến về Ý gần đây, Cha Michele đã bàn bạc vấn đề này với các bề trên giáo phận của mình. Mục đích hiện nay của ngài là đưa những người Pygmy trẻ tuổi đến tham dự các Ngày Giới trẻ Thế giới trong tương lai, “để một số người trong số họ có thể có được cái trải nghiệm này và mang trải nghiệm đó trở về với giáo xứ của họ.” Nhưng để điều đó xảy ra thì tình hình của Cộng hòa Trung Phi cần phải được cải thiện một cách đáng kể. Hậu quả tai hại của tình trạng bất ổn trong nước là rất rõ ràng: thiếu việc làm, trường học thì không có đủ điều kiện giảng dạy.

Sát biên giới với Cameroon và Congo, cách xa các tuyến đường chính, cuộc sống hằng ngày ở Monasao tương đối yên bình. Tuy nhiên, ở những nơi khác trên đất nước, các nhóm nổi dậy đang chiến đấu chống lại quân đội của chính phủ.

Người Pygmy, chủ yếu là người Công giáo, vẫn duy trì các truyền thống nghi lễ của bộ lạc gắn liền với cuộc sống hằng ngày và có đặc trưng là liên kết chặt chẽ với rừng, điều này được thể hiện trong các điệu múa, các bài hát của họ.

Tác giả: Joaquim Magalhães de Castro

Nguồn: www.ocularim.com.mo/